

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

- Betreft:
- ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering over de reglementering van de handel in en de keuring en certificering van teeltmateriaal van hop
 - Definitieve goedkeuring

Samenvatting

Voor Vlaamse hoptelers wordt het vinden van geschikt uitgangsmateriaal steeds moeilijker, ze zijn momenteel aangewezen op andere EU-lidstaten en derde landen (voornamelijk het VK) voor de aankoop van teeltmateriaal van hop. Daarnaast groeit in Vlaanderen ook de vraag naar ontwikkeling van nieuwe Belgische hoprassen. Getuige hiervan het Leaderproject 'HopBel - Ontwikkeling van streekeigen Belgische hopvariëteiten'.

Hoewel voor de meeste economisch belangrijke gewassen binnen de EU de kwaliteit geregeld wordt door regelgeving betreffende het in de handel brengen van plantaardig teeltmateriaal, bestaat dergelijke regelgeving niet voor hopplanten. Dit ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering wil een systeem voorzien voor de toelating van nieuwe hoprassen voor vermeerdering of teelt en een oplossing bieden voor de leveranciers die teeltmateriaal van *Humulus lupulus* L. (hop) op de markt willen brengen dat naast de fytosanitaire vereisten ook aan specifieke vereisten voor kwaliteitsorganismen voldoet en dus gecertificeerd wordt.

Voorliggend ontwerp van besluit is opgedeeld in 4 hoofdstukken:

- Hoofdstuk 1 bevat een aantal algemene bepalingen waaronder ook het toepassingsgebied;
- Hoofdstuk 2 verplicht de onderscheidbaarheid, bestendigheid en homogeniteit van nieuwe toegelaten hoprassen;
- Hoofdstuk 3 levert het kader voor de nodige controles en analyses om kwaliteitsvol teeltmateriaal van hop in de handel te kunnen brengen;
- Hoofdstuk 4 bevat een aantal slotbepalingen.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Beleidsdomein: Landbouw en Visserij

Beleidsveld: landbouw en zeevisserij

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Het bijgaand ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering werd aangepast aan het wetgevingsadvies nr. 2023/323 van 12 juli 2023.

Het positief advies van de Permanente Werkgroep Interministeriële Conferentie over het voorontwerp van besluit werd bekomen op 21 september 2023 (bijlage 1). De bekrachtiging door de ICLB gebeurde op 30 oktober 2023 (bijlage 2).

Op 8 december 2023 heeft de Vlaamse Regering het voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot reglementering van de handel in en de keuring en certificering van teeltmateriaal van hop principieel goedgekeurd en de Vlaamse minister, bevoegd voor de landbouw, gelast over voornoemd ontwerp van besluit het advies in te winnen van de Raad van State, van de Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens (VTC) en de Gegevensbeschermingsautoriteit (GBA) (VR 2023 0812 DOC.1673-1).

Op 16 januari 2024 verleende de VTC zijn advies (advies nr. 2024/001) dat gaat als bijlage 3.

De VTC is van oordeel dat het ontwerp voldoende waarborgen zou kunnen bieden wat de bescherming van de persoonsgegevens van de betrokkenen betreft, op voorwaarde dat daarin volgende elementen bijkomend worden geïmplementeerd:

- De rechtvaardigingsgrond toevoegen aan de nota (luik 2):

De rechtvaardigingsgrond voor de verwerking van persoonsgegevens is de noodzakelijkheid voor de vervulling van een taak van algemeen belang. De VTC vraagt om de verantwoording op te nemen in deze nota. Het gaat om de persoonsgegevens van de veredelaars die nieuwe hoprassen selecteren en ontwikkelen en van leveranciers die gecertificeerd teeltmateriaal van *Humulus lupulus* L. (hop) in de handel willen brengen dat aan specifieke vereisten voor kwaliteitsorganismen voldoet, telkens in zoverre het om natuurlijke personen gaat. De taak van algemeen belang bestaat er in de Vlaamse hoptelers de mogelijkheid te bieden om gebruik te maken van geschikt uitgangsmateriaal. Om dit mogelijk te maken wordt via dit ontwerp een systeem voorzien voor de aanmelding van nieuwe hoprassen voor vermeerdering of teelt. Daarnaast bestaat het algemeen belang er in de mogelijkheid te bieden aan leveranciers om gecertificeerd teeltmateriaal van *Humulus lupulus* L. (hop) op de markt te brengen.

- De categorieën persoonsgegevens definiëren (luik 5):

De VTC stelt vast dat voor veredelaars die nieuwe hoprassen selecteren en ontwikkelen en leveranciers die gecertificeerd teeltmateriaal van *Humulus lupulus* L. in de handel willen brengen dat aan specifieke vereisten voor kwaliteitsorganismen voldoet (artikel 12 in het ontwerp) delegatie gegeven wordt aan de minister om eventuele extra elementen, voorwaarden en procedures te bepalen zodat niet nagegaan kan worden of de categorieën gegevens beantwoorden aan de minimale gegevensverwerking. Op het moment dat deze delegatie eventueel uitgevoerd zal worden, zal het ontwerp van ministerieel besluit voor advies aan de VTC voorgelegd worden.

- De bewaartermijn van de persoonsgegevens bepalen, minstens criteria in het ontwerp opnemen die toelaten om de bewaartermijn te bepalen en deze te verantwoorden (luik 5):

Op de website van het Agentschap en Zeevisserij is er een uitgebreide privacyverklaring gepubliceerd waarin onder meer bepalingen opgenomen zijn inzake bewaartermijnen en rechten van betrokkenen zoals het recht van inzage en het recht op rectificatie. Op het e-loket,

formulieren en andere communicaties wordt er ook steeds een link naar deze privacyverklaring opgenomen.

- De nodige maatregelen nemen voor de juistheid van de gegevens (luik 6):

Zoals in het puntje hierboven aangehaald, is er recht van inzage en recht op rectificatie. Daarnaast zal er telkens bij de uitvoering van een activiteit in het kader van dit besluit, nagegaan worden of de gegevens nog juist zijn.

De Gegevensbeschermingsautoriteit heeft op 19 januari 2024 beslist om te verwijzen naar het standaardadvies nr. 65/2023 gegeven op 24 maart 2023 (bijlage 4). De ontwerp tekst voldoet aan dit standaardadvies.

Er is op 12 december 2023 bij de Raad van State een aanvraag ingediend voor een advies binnen dertig dagen, met toepassing van artikel 84, §1, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973. De Raad van State heeft op 13 december 2023 beslist geen advies te geven (rolnummer 75.077/16), met toepassing van artikel 84, §5, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973 (bijlage 5).

2. INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

De Uitvoeringsverordening (EU) 2019/2072 van de Commissie in het kader van de uitvoering van de Europese Plantengezondheidsverordening ((EU) 2016/2031) geeft in bijlage IV een overzicht van de gereguleerde niet-quarantaineorganismen (RNQP's) per deelsector van het plantaardig teeltmateriaal (delen A t.e.m. M). In bijlage V van deze uitvoeringsverordening worden (met uitzondering van fruitgewassen en wijnstokken) de overeenkomstige RNQP-maatregelen bepaald (delen A t.e.m. K). Voor hop (*Humulus lupulus* L.) zijn er in bijlage IV, deel L, en in bijlage V, deel I, 2 RNQP's opgenomen, nl. de schimmels *Verticillium dahliae* en *Verticillium nonalfalfae* en de viroïde Citrus bark cracking viroïd.

In tegenstelling tot de andere deelsectoren (zaaizaden, pootaardappelen, groentegewassen, bosbouwkundig teeltmateriaal, siergewassen, fruitgewassen en wijnstokken) is er voor teeltmateriaal van hop geen bestaande Europese handelsrichtlijn die regels bepaalt voor de certificering van het uitgangsmateriaal. Dit betekent dat het teeltmateriaal dat vandaag in de EU op de markt is, niet door Europese maar in een aantal Europese lidstaten enkel door nationale regels gereguleerd is.

In Vlaanderen is er vandaag geen regelgeving voor teeltmateriaal van hop, er is wel het besluit van de Vlaamse Regering van 3 december 2010 betreffende de certificering van hop en hopproducten dat de kwaliteit beoogt van de hopbellen als dusdanig (uitvoering van art. 77 van de GMO-verordening 1308/2013 en Verordening (EG) nr. 1850/2006 van de Commissie van 14 december 2006 betreffende de wijze van certificering van hop en hopproducten).

Vandaag is er geen officiële productie van teeltmateriaal in Vlaanderen, maar met het Leaderproject 'HopBel - Ontwikkeling van streekeigen Belgische hopvariëteiten' wil men daar verandering in brengen. In Wallonië (CRA-W) is er wel al vermeerdering. Het meeste teeltmateriaal voor de Vlaamse hopvelden komt op dit moment uit het Verenigd Koninkrijk en Duitsland.

Om tegemoet te komen aan de vraag van de hopsector om Vlaamse regelgeving te voorzien voor de certificering van teeltmateriaal van hop wat een noodzaak is voor de ontwikkeling en beveiliging van streekeigen hopvariëteiten via een eigen veredelingsprogramma, beoogt voorliggend voorontwerp van

besluit een aantal bepalingen vast te leggen die het mogelijk maken om de kwaliteit van het teeltmateriaal van hop te garanderen.

Het kader wordt uitgewerkt in een BVR, de details van het keuringsreglement en andere uitvoeringsbepalingen zullen bij delegatie aan de minister in een MB opgenomen worden (naar analogie van de andere sectoren).

De voorgestelde bepalingen zijn grotendeels gebaseerd op een bestaande internationale standaard van EPPO (European and Mediterranean Plant Protection Organization, www.eppo.int), nl. Standard PM 4/16(2)).

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Hoofdstuk 1 bevat algemene bepalingen.

Artikel 1 bevat een aantal definities.

Artikel 2 bevat het toepassingsgebied. Het besluit is van toepassing op veredelaars die nieuwe hoprassen selecteren en ontwikkelen en op leveranciers die gecertificeerd teeltmateriaal van *Humulus lupulus* L. (hop) in de handel willen brengen dat aan specifieke vereisten voor kwaliteitsorganismen voldoet.

Hoofdstuk 2 gaat over de verplichting van eisen van onderscheidbaarheid, bestendigheid en homogeniteit bij de toelating van nieuwe hoprassen (artikel 3).

Hoofdstuk 3 levert het kader voor de nodige controles en analyses om kwaliteitsvol teeltmateriaal in de handel te kunnen brengen.

Afdeling 1 handelt over de controleorganen.

Artikel 4 voorziet in de mogelijkheid voor de bevoegde entiteit om controleorganen te erkennen.

Artikel 5 bevat een opsomming van de taken die de controleorganen kunnen uitvoeren.

Artikel 6 betreft de uitvoering van de controles aan de hand van een lastenboek.

Artikel 7 betreft het nemen van een controlemonster in geval van twijfel.

Artikel 8 voorziet in de mogelijkheid om corrigerende maatregelen op te leggen aan de leverancier.

Afdeling 2 betreft de voorschriften voor het teeltmateriaal.

Artikel 9 bepaalt de voorwaarden waaronder teeltmateriaal vermeerderd en in de handel gebracht mag worden in het kader van dit besluit.

Artikel 10 bevat een delegatiebepaling aan de minister om technische voorschriften vast te stellen in het controle- en keuringsreglement.

Afdeling 3 bepaalt de voorschriften waaraan leveranciers moeten voldoen.

Artikel 11 bevat de verplichtingen waaraan een leverancier moet voldoen.

Artikel 12 regelt de registratie van de leveranciers bij de bevoegde entiteit.

Artikel 13 verplicht de geregistreerde leveranciers om een verkoop- en aankoopregister bij te houden.

Afdeling 4 bevat bepalingen om de identificatie en traceerbaarheid van het teeltmateriaal te garanderen.

Artikel 14 gaat over de verplichte vermelding van het ras waartoe het teeltmateriaal van hop behoort.

Artikel 15 betreft de manier van identificatie van de eenheid of partij teeltmateriaal.

Artikel 16 gaat over het etiket en het eventuele begeleidend document dat het teeltmateriaal vergezelt als het in de handel wordt gebracht.

Artikel 17 gaat over de eventuele chemische behandeling van het teeltmateriaal en de verplichte vermelding hiervan op het etiket.

Afdeling 5: bevat bepalingen inzake monsternames en analyses.

Artikel 18 verplicht officiële of onder officieel toezicht te nemen monsters.

Artikel 19 voorziet in een regeling van advies van een tweede deskundige in geval van een geschil tussen leverancier en de bevoegde entiteit.

Artikel 20 voorziet in de mogelijkheid van een tegencontrole of –analyse.

Afdeling 6: voorziet in de aanwijzing van officiële laboratoria.

Artikel 21 voorziet in de aanwijzing van officiële laboratoria om analyses, test en diagnoses te mogen uitvoeren op monsters die genomen worden bij officiële controles.

Artikel 22 bevat een delegatiebepaling aan de minister inzake audits op te nemen in het controle- en keuringsreglement.

In **artikel 23** is de regeling opgenomen voor het geval er geen aangewezen laboratorium bestaat.

Afdeling 7: bevat bepalingen met betrekking tot het handelsverkeer met derde landen (**artikel 24**).

Afdeling 8: bevat bepalingen inzake informatie-uitwisseling (**artikel 25**).

Afdeling 9: regelt de controle, het toezicht en de handhaving door de bevoegde entiteit.

Artikel 26 legt uit wat de controles precies omvatten.

Artikel 27 bevat de rechtsgrond voor de minister om een controle- en keuringsreglement te maken waarin een aantal technische bepalingen in worden opgenomen.

Artikel 28 regelt het toezicht op de productie en het in de handel brengen van het teeltmateriaal.

Artikel 29 verwijst voor de handhaving van het besluit naar het landbouwdecreet.

Hoofdstuk 4: bevat een aantal slotbepalingen (artikel 30 en 31**).**

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Aangezien er nog geen Vlaamse producenten zijn van teeltmateriaal van hop, en er in de toekomst een klein aantal kunnen ontstaan, zal de budgettaire impact beperkt zijn op de werklust van het personeelsbestand.

Er zullen in het geval er producenten komen, beperkte inkomsten zijn op rekening van het Vlaams Fonds voor Landbouw en Visserij vanwege de inning van retributies (analoog aan andere deelsectoren in de sector van het plantaardig teeltmateriaal).

Het gunstig advies van de Inspectie van Financiën van 19 oktober 2023 gaat als bijlage 6 en heeft vermeld dat een begrotingsakkoord noodzakelijk is.

Het akkoord van de Vlaamse minister van Begroting van 16 november 2023 gaat als bijlage 7.

B. ESR-TOETS

Het voorstel van beslissing heeft geen ESR-impact.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het ontwerp van besluit heeft geen rechtstreekse gevolgen op personeels- of organisatorisch vlak. Het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor HR, is dus niet vereist.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Het ontwerp van besluit heeft geen impact op de lokale en provinciale besturen voor wat hun personeel, werkingsuitgaven, investeringen en schulden of ontvangsten betreft.

4. VERDER TRAJECT

Na definitieve goedkeuring wordt dit besluit bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1° haar goedkeuring te geven aan het bijgaande ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering over de reglementering van de handel in en de keuring en certificering van teeltmateriaal van hop;

2° de Vlaamse minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw te gelasten het voormelde besluit van de Vlaamse Regering in extenso te laten publiceren in het Belgisch Staatsblad.

De Vlaamse minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw,

Jo BROUNS